МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА
Националната програма „На училище без отсъствия”
- заместване на отсъстващи учители в училищата
Мярка „Без свободен час“

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ – ГР. РАЗГРАД
п.к. 7200, гр. Разград, бул. „Княз Борис“ № 62 | тел./факс: 084/66-27-07
мобилен тел.: 0877 523 313 | e-mail: ourazgrad@vlevski.com

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

за часовете, които не се водят от учители-специалисти

Учебната програма е разгледана и приета на заседание на ПС с Протокол № 1/15.09.2026 г . год.
Утвърдена със Заповед №..... год. на директора на ОУ „Васил Левски“ гр. Разград

ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Учебната програма е създадена в изпълнение изискванията на Националната програма „На училище без отсъствия ”, Мярка „Без свободен час”. Мярката цели повишаване ефективността на разходите на училищата чрез оптимизиране на вътрешната структура и качеството на образованието по отношение на изпълнението на държавните образователни изисквания. Чрез нея се предоставят допълнителни средства за изплащане на реално взети учебни часове от учители и възпитатели, които заместват отсъстващи от работа учители или възпитатели Предназначена е за учители-неспециалисти, които ще водят учебни часове в случай на отсъстващи от учебни занятия учители и неосигурени заместници-специалисти. Съобразена е както с основните потребности и интереси на учениците от I до XII клас, така и с приоритетите и пакетът от ресурси на училището – човешки, материални, финансови и др.

ОСНОВНА ЦЕЛ: Да помогне на учителите – неспециалисти да обучат учениците на жизнено важни и социални умения за сметка на безцелното и неосмислено прекарване на времето си в „свободните” часове.

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ: Програмата има амбицията:

1. Да ангажира „свободното” време на учениците по време на училищната им заетост по жизненоважни за тях въпроси, които в една или друга степен не се разглеждат по същество от учебните програми по учебните предмети от учебния план.
2. Да предизвика интереса на обучаваните и да спомогне за тяхната социална ангажираност към проблемите на обществото като цяло и в личен план.
3. Разглежданата в нея проблематика да „прибере” учениците в училище и в този смисъл да гарантира както живота и здравето им, така и да повиши авторитета и отговорността на училището като обществено значима институция.
4. Въпросите, които разглежда, да намерят израз в по-значими форуми на училищно, общинско, областно и национално ниво (клубове по интереси, извънкласни дейности, училищно самоуправление, участие в младежкия общински съвет и др.) ОСНОВНИ ЗАДАЧИ:

1. Учениците да участват пряко в дискусии, форуми и дебати по обществено значими и социални въпроси.
2. Да се изградят у тях нагласи за грижливо отношение към продуктите на човешкия труд.
3. Да се доразвият поредицата от личностни качества като:
   - основни житейски умения;
   - умения за общуване при решаване на социални проблеми в бита; о умения, осигуряващи предприемчивост, прецизност и дисциплинираност; о умения за вземане на решения;
   - умения за отстояване на безопасно поведение и поемане на отговорност.

4. Поетапно и в зависимост от възрастта да се изградят представите на младите хора за начина на живот и проблемите в съвременните условия в страната и в ЕС.
5. Да се формира достатъчна за етапа на образование организационна, икономическа, здравна, естетическа и екологична култура.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

I. Здравно образование

Примерни теми	Дата	Класове	Титуляр	Заместник
1. Хранене. Гладуването – ползи и вреди.				
2. Лична хигиена, облекло, външен вид.				
3. Физическо развитие и дееспособност				
4. Психично здраве и личностно развитие				
5. Сексуално здраве				
6. Предпазване от употреба на психоактивни вещества				
7. Агресията в училище и извън него (опазване живота и здравето на децата и учениците, опазване на материалната база в училище и на обществени места)				
8. Екология и опазване на околната среда				
9. Безопасно движение на улицата и пътя				
10. Пътят между истината и лъжата. Последствията.				
11. Любовта и уважението като духовни ценности. Омраза и завист.				

12.Здравословен начин на живот – сън, спорт, хранене, почивка.				
13. Здравословно хранене – митове и истини.				

Примерни теми	Дата	Клас	Титуляр	Заместник
14. Няма как, така е решил дядо Божи!				
15. Днес ми се налага да си остана вкъщи!				
16. Искам куче, котенце поне …				
17. Щом не ме е донесъл щъркелът, тогава?				
18. Първа помощ при спешни случаи – какво е важно да знаем.				

II. Гражданско образование

Примерни теми	Дата	Клас	Титуляр	Заместник
1. Символи и ритуали в РБ (химн, герб, знаме на РБ)				
2. Символи на ЕС (знаме на ЕС, конституция на ЕС)				
3. Присъединяване на РБ към ЕС				
4. Моите права и задължения в училище – дискусия по правилника, какво значи отговорност.				

5. Етническа толерантност				
Етикет и култура на поведение – какво означава добри маниери, правила на уважителната комуникация.				
6. Отношенията в обществото (в магазина, на улицата, в автобуса, в болницата,				
7. Междуличностни отношения (ученик-ученик, ученик-учител, ученик-родител, ученик-общество, момичета-момчета, младежи-девойки, стари-млади). Приятелството – що е то и има ли бъдеще? Какви качества трябва да притежава твоят приятел?				
8. Храмовете на България				
9. Какви качества трябва да притежава достойният човек?				
10. Умения за водене на разговор				
11. Умения за писане на заявление.				
12. Екипна работа и лидерство – игри и примери от реалния живот.				
13. Културното наследство на България – гордост и отговорност.				

14. Екологични предизвикателства – какво можем да направим като ученици.				
15. Викторина с общи знания – история, география, литература, спорт.				
16. Екипна работа и лидерство – игри и примери от реалния живот.				

17. Умения за работа в екип, поемане на отговорност, умения за присъждане на оценка за другия				
18. Традиции и празници (Религиозни празници, Великден, Нова година, Еньовден, Бъдни вечер, Коледа и Рождество Христово)				
19. Религия, религиозни и етнически конфликти				
20. Благотворителност.				
21. Институции в РБ (Конституция, Парламент, Президент, Министър-председател, Кмет, Областен управител). Какво знаем за тях – функции, правомощия? Кой е ….?				
22. Какво мислим за телевизията, компютрите, мобилните телефони, Интернет?				

23. Моята мечта е …				
24. Отношението към парите и материалните ценности				
25. Животните като част от заобикалящия ни свят				
26. Какво е икономическа криза и как да излезем от нея?				
27. Какви мерки ще вземете ако сте учител и не ви слушат учениците? Има ли виновни, кой, защо?				
28. Какво да променим в училище? Предложения, препоръки, мотиви.				

29. Естетиката и кича (умения за откриване на различията при избор на подарък)				
30. Организиране на тържества (кетъринг).				
28. Какъв ще стана, когато порасна голям?				
29. Защо приказките не се сбъдват?				
30.Как се учи ефективно? – техники за учене и организиране на времето.				
31. Вълшебните думички				
32. Ценностите, които осмислят човешкия живот				
33. Какви качества трябва да притежава директорът на едно училище?				

34. Ще дойде един мой човек! … Живот без „връзки”?				
35. Как се веселят младите?				
36. Историята на нашето училище				

III. Психофизическо и когнитивно развитие

Примерни теми	Дата	Клас	Титуляр	Заместник
1. Кои събития от външния свят предизвикват реакция в мен?				
2. Как да подобря общуването си с другите и да се откажа от лошите привички				
3. Какво знаем за зависимостите – алкохол, хазарт, наркотици				
4. Народо – психология: „С какъвто се събереш, такъв ставаш!”.Жертви ли сме на наказанията на родителите си?				

Примерни теми	Дата	Клас	Титуляр	Заместник

5. Какво мисля за „правилата“: -Трябва постоянно да съм нащрек, за да не ме смачка този ужасен живот! -Аз съм малък и незначителен и нямам право да натрапвам на другите каквото и да е. Трябва да потисна чувствата си и много да се старая, за да се харесам на хората! -Трябва да полагам максимални усилия, за да се представя винаги в най-добра светлина! -Никой няма право на грешки. Ако човек сгреши, трябва да бъде жестоко наказан! -Трябва да държа хората на дистанция, за да не ме наранят! -Трябва да се представям само в най-добра светлина! -Трябва по всякакъв начин да се старая да си „пасна” с другите (да се нагодя към другите)! -Трябва да успея на всяка цена! -Винаги трябва да се съобразявам с общественото мнение!				
6.Влиянието на музиката и изкуството върху емоциите.				
7. Социални мрежи – ползи и рискове.				
8. Какво е щастието?				
9.Технологиите – помощ или зависимост?				
10. Какъв искам да бъда след 10 години.				
11.Какво е щастие и може ли да се научим да бъдем щастливи?				
12.Какво е приятелството? – споделяне на личен опит.				
13.Агресията – как да я разпознаваме и овладяваме.				

14.Какво е емоционална интелигентност? – разпознаване и управление на емоции.				
15.Наркотиците и зависимостите – рискове и последствия.				
16. Кибертормозът – как да се справим и кого да потърсим за помощ.				
17. Какво е стрес и как да се справим с него?				
18. Моите цели за бъдещето – къде се виждам след 10 години?				
19. Добрите примери в медиите – кои личности ни вдъхновяват?				
20. Стереотипи и предразсъдъци – как ни влияят?				
21. Какво означава „успех“? – различни гледни точки.				

IV. По избор на учители и ученици

Примерни теми	Дата	Клас	Титуляр	Заместник
Творчески занимания				
22. Кратки писмени задачи: „Опишете идеалния си ден“, „Какво бих променил в училище/града“.				
23.Рисуване на тема „Моето бъдеще“ или „Училището след 50 години“.				

24.Създаване на кратък комикс или плакат по актуален въпрос.				
25.Творческа задача: Напиши кратък разказ/стихотворение на тема „Аз и светът“.				
26.Креативна работилница: Нарисувай плакат „Училище на бъдещето“.				
Игрови и логически задачи				
27. Викторини с общи знания (може да са подготвени предварително – въпроси от различни области).				
28. Логически задачи и пъзели.				
29. Игра „Кой съм аз?“ с личности от историята/културата.				
30. Игрова дискусия: „Ако бях министър на образованието…“				
31. Игри за невербално общуване				
32. Езикови игри				
Практически умения				
33.Основи на финансова грамотност – джобни пари, бюджет.				
34. Как се пише официално писмо/имейл.				

35. Първи стъпки в кариерното ориентиране – какви професии познавам.				
36. Моите силни страни – какво умея добре?				
37. Как да кажа „Не“ – умения за отстояване на позиция.				

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Повишаване на личното самочувствие на обучаваните и формиране на умения и нагласи за участие в проблемите на класа, училището, обществото.

Умения за активно участие в социалния и обществения живот на страната.

Знания за здравословен начин на живот.

Приобщаване към личните и обществените проблеми,

Изграждане на собствена позиция по социално-значими въпроси и умения за изразяването й.

Перспективно мислене, отговорно отношение и положителни нагласи към хората и света като цяло.

Умения за водене на социален диалог по наболели проблеми на училищно ниво, в семейството, обществото.

Създаване на социални контакти.

Знания за духовните и социалните ценности, интеркултурност. Изграждане
на усет за индивидуалност.

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

1. Всеки преподавател има право на избор на тема от учебната програма. При избора се има предвид възрастта на учениците и най-вече техният интерес към определена проблематика. За да няма дублиране на теми, при усвояване на определена тема учителят отразява това в материалната книга и в забележка към учебната програма (клас – тема). При наличие на проявен интерес от страна на учениците по определена тема,

се допуска разискване в рамките на следващ „свободен” час, от следващ заместник. Това повторение също се отразява в учебната програма за съответния клас.

2. За качественото провеждане на част от часовете се използват преносим компютър, мултимедия, принтер, информация от глобалната мрежа Интернет, книги от училищната библиотека, други.

3. Основна форма на работа – дискусия. Други форми – казуси, анкети, изследвания, сбирки, ситуационни игри, тематични презентации, лекции от други специалисти, есета, портфолиа.

4. Основен принцип на работа – активност и дискусионност, които позволяват активно участие на учениците, възможности за изразяване на собствени ценности, нагласи, гледни точки.

5. Учебната програма не предполага записване на учебен план и вписване на цифрови оценки. Оценката за участието на учениците е само качествена. Значимите резултати и нетрадиционните решения се публикуват на сайта на училището.

6. Контрол по изпълнението на учебната програма се осъществява от директора на училището и помощник-директора по учебната дейност (председател на екипа по изпълнение на проекта).